

A PHENOMENOLOGICAL STUDY ON THE ROLE OF ORAL HISTORY PRACTICES IN VALUE EDUCATION

İbrahim Sarı

*Assist. Prof. Dr, Dumlupınar University, ibrahim.sari@dpu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5477-7067*

Hafize Er Türküresin

*Assist. Prof. Dr, Dumlupınar University, hafize.er@dpu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-2345-6789*

Received: 21.08.2018

Accepted: 20.12.2018

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the preservice social studies teachers' evaluations on the effect of the oral history method in value education. The research was conducted by using the phenomenological method, and in the research, a descriptive transcendental phenomenological approach was adopted. The participants of the study consisted of 10 students studying in the social studies teaching department in the 2017-2018 academic year. 6 of the participants were male and 4 were female. The criteria used in the study, in which the participants were determined by the criterion sampling technique, were to be a student of the department of social studies teaching, to have successfully completed "the courses of values education" and "oral history practices in the teaching of social studies" and to volunteer to participate. In the study conducted with semi-structured interview technique, the obtained data were analysed by thematic analysis technique. NVivo 9 program was used to present the obtained data with graphs and figures. As a result of the thematic analysis of the data, the evaluations of the participants were gathered under two themes as "Empathy Development" and "Responsibility". Regarding "Empathy Development", 'savings', 'sensitivity to cultural heritage', 'patriotism', 'helpfulness', 'giving importance to family unity', 'solidarity', 'sensitivity to natural environment', 'respect: professional respect', 'professional ethics' codes have formed it. According to the findings, the oral history method has a positive effect on value education. According to the results of the research, preservice teachers, especially in terms of responsibility and empathy development, made improvements with the effect of oral history practices in the values of 'savings', 'sensitivity to cultural heritage', 'patriotism', 'helpfulness', 'giving importance to family unity', 'solidarity', 'sensitivity to natural environment', 'respect: professional respect', 'professional ethics'..

Keywords: Oral history, phenomenology, value education.

INTRODUCTION

The values that explain what is important, what should be preferred and in short, the values explaining how to live, are shaped by changing from past to present (Akdoğan, Boztaş and Koç, 2014). Values arise as a result of the mutual interaction between individuals and society (Gömleksiz, 2007; Ural, 1997). Values that constitute an important element of individual and community culture vary depending on time and society. In the literature, values are defined by many educators in different ways. Values in general, they are the goals which are desirable and intended, leading people's lives and guiding them, beyond situations having different degrees of importance (Bacanlı, 2002; Halstead, 1996; Rokeach, 1973; Şişman, 2002). Value education has an important place in providing and maintaining the social order. Values and laws keep people living in the community together (Aydın and Gürler, 2014). For the continuation of this process, value education is considered important and it is tried to be given to students in schools through some courses.

In the school, value education is implemented systematically and regularly through the curriculum. In the schools, activities are organized to gain the values stated in the program of each course and students are expected to obtain these gains (Yazıcı, 2006; Meray et al., 2012; Yiğittir and Kaymakçı, 2012). In particular, social studies course, whose main objective is to educate good people and good citizens, is considered important in value education (Kan, 2010). In the social studies curriculum, while value education was implicitly prior to 2005, it started to take place in various ways and explicitly in the programs developed in 2005 and beyond (Yaşaroğlu, 2014). In the new program based on the constructivist approach, the content of the social studies course is based on knowledge, skills, value and concept. Moreover, prioritization of democratic attitudes and values was given priority in the new program (Ata, 2009). These changes are indicative of the importance given to the value of education.

School environments where educational programs are conducted constitute a basic environment for value education (Oğuz, 2012). In this context, how educators can give students the value concept more effectively is one of the topics that are frequently discussed today (Brady, 2011). Teachers who are the practitioners of the curricula play an active role in transferring values to the students and internalization of the values by them. The methods and techniques used by teachers are very important in the implementation process. The methods used by the teacher during the course can facilitate the internalization of the intended value by the students. (Kurtdele and Fidan, 2009; Yazıcı, 2006). The most well-known methods in value education which are tried to be gained by the students with various practices are value realization, character education, citizenship education and moral education. Apart from the mentioned practices, there are methods such as critical thinking, empathy development, religious education, ethics training (Kirschenbaum, 1995). Besides these known and mentioned values, the oral history method is also considered to be effective in value education. Because values constitute an important part of both the individual and society and they are the products of the past experience. For this reason, the oral history method can be functional in transferring values from one generation to the next and in maintaining its existence.

Many of the oral historians take the oral history to ancient times (Hoover, 1978, Thompson, 1999). Thompson argues that oral history is the first kind of history to exist and that oral history is as old as history. He stated that the certainty in the detailed description of old armor in Ancient Greece, and the accuracy of the names in the lists of abandoned cities, being orally preserved during the six centuries preceding the first written version of the Iliad, confirmed by the researchers and archaeologists of the classical period and “oral protection” of it were all oral history (Thompson, 1999). For example, the Herodotus questioned the people involved in the agreements concluded at the end of the Persian wars (Hoover, 1978). As a result of the interviews carried out by Herodotus himself, history written by him can be called oral history.

Thompson described oral history which has various meanings and definitions with his own words as “Oral history is a type of history established by humans. It puts life into history. It chooses its heroes not only among leaders but also among the people who make up the majority and are so far unknown. It takes history into and out of the community... It is a means of reevaluating the accepted myths and dominant judgments of history and transforming the social meaning of history radically. It gives people back their history in their own words. While giving them the past, it also guides the future.” (Thompson, 1999). Another definition is oral history, which is an approach in which the researcher collects personal recollection, causes and effects of events from an individual or individuals (Creswell, 1998). Hoopes defined oral history as a method and field of study that explores how individuals remember the past, and historical science has examined the past events, while oral history has focused on how the past is remembered in the individual narratives (Hoopes, 1979).

Öztürkmen and Somersan who conducted studies on oral history in Turkey described this method as follows. Öztürkmen used the following expression; when we speak of oral history, we must understand how to evaluate and examine the information that arises as a result of long interviews with a person who are related to a subject and recorded in a particular system. According to him, the basis of the oral history is formed by long interviews with the people we identify within the framework of a subject (Öztürkmen, 1998). Somersan discusses oral history in two ways. According to him, oral history is a method that can be used by the historian who conducts the research, on the other hand, it is a historiography created by such research. As a method, it is the recording of the interviews of the living people, their narratives of social events about familiar people and their memories in general through interviews (Somersan, 1998).

Although there are different definitions related to oral history method, the common point of these definitions is their emphasis on recording the past. Kyvig and Marty (2000) also repeated this emphasis as a way of recording information from oral history, first-hand knowledge of historical events and adding it to total knowledge. As a result, oral history is an interdisciplinary field of study and research method, which has been shaped by the enthusiasm of historical writing through memory-based narratives of living people and the desire to involve ordinary people, everyday life and subjectivity in the field of history, and supported by the development of audio recording technologies, especially since the 1960s. (Sarı, 2007). Subjects, in the oral history with a wide range, can be workers, tradesmen, neighbourhoods, strata that cannot be political actors, places and cultural products

of these places (Akbaba and Kılcan, 2012; Üçüncü, 2011). The oral history method, which has a multidimensional function, is also effective in the formation and transmission of national-spiritual, religious, moral, social and cultural values.

Interviews with individuals who have witnessed or experienced events in the past are considered to be an important element of value creation. In the oral history method, historical and cultural elements, cultural and national values, the person who witnessed the events of recent times and their memories are used. Through oral history method, students can learn the events and individuals who leave traces in history and create values by taking lessons for themselves (Belbağ and Balcı, 2017; Demircioğlu and Tokdemir, 2008). Although there are findings about the effect of oral history method in value education in different studies in the literature, there has not been enough study on this subject directly (Demircioğlu, 2005; Demircioğlu & Tokdemir, 2008; İncegöl, 2010; Lee & Ashby, 2001; McAdoo, 1980; Siebörger & Dean, 2002; Yeager & Foster, 2001).

The study is important in terms of the direct effect of the oral history method on value education. It is thought that the preservice social studies teachers who are the implementers of the curricula in both the value education and the practice of the oral history method, will be knowledgeable and that the data to be obtained by the first-hand interviews will make the study rich and explanatory.

Purpose

The purpose of this study is to reveal the awareness of pre-service social studies teachers about the role of oral history practices in value education and the reasons for the formation of this awareness from the point of view of the students. Two questions have been identified as a research question for this purpose as it follows. "What does it mean for you to include oral history practices in value education?" and "How would you describe the underlying causes of this thought?"

METHOD

Research Design

This research was conducted using the phenomenological design which is one of the qualitative research methods. In the phenomenological design, it is aimed to reveal the common practices, to define the meanings mentioned by the participants and to explain them in depth (Annells, 2006). According to Creswell (2015), studies carried out in phenomenological design are related to the cognitive structures in the minds, with their interpretations of the phenomena experienced by the individuals themselves. In this sense, the research was carried out with a phenomenological design, as it aimed to reveal the effects of the oral history practices experienced by preservice social studies teachers on the value of education. Giorgi (2009) divides phenomenological research into existential, interpretative and transcendental. Within the framework of this approach, the study was carried out with the descriptive transcendental phenomenology pattern, which was introduced by the adaptation of transcendental phenomenology.

Participants

In the studies conducted with the phenomenological design, the data sources of the research are the primary individuals who experience the phenomenon (Creswell, 2015; Yıldırım and Şimşek, 2005). In the study, participants were determined by the criterion sampling method which is one of the purposive sampling methods. The criteria used in this study were to be a student of the department of social studies teaching, to have successfully completed the courses of values education and oral history practices in the teaching of social studies and to volunteer to participate. It is expected that the number of participants will not exceed 10, as more than one and long-term interviews can take place during the process (Yıldırım and Şimşek, 2005). The study was carried out with 10 third grade (junior level) students studying at the Social Sciences Teaching Department of Dumlupınar University in the 2017-2018 academic year. In the study, it was paid attention to the students to take the "Oral History Practices in Social Studies Teaching" elective course and "Values Education" course. In this context, 60 of the 69 social studies teacher students who were in the 3rd grade met these requirements. Within the scope of the course of Oral History Practices in Social Studies Teaching, there were four practice subjects, Old Games, Occupations, Veterans and Earthquake Victims, determined by the instructor of the course and the students could choose according to their interests. Therefore, when determining the participants, it was also paid attention to make sure that the subjects of the students were different. In the reporting phase of the research findings, the code names were used to keep the identity of the participants confidential. In accordance with the sampling method and the determined criteria, 10 participants were determined as participants. The personal information of the participants is as in Table 1

Table 1. Participants and Interview Subjects Conducted in the Scope of Oral History

1	Participant Code Names	Gender	Age	Interview Subjects conducted in the scope of Oral History Course
1	Ö1	Male	22	Earthquake Victims
2	Ö2	Female	25	Veterans
3	Ö3	Male	23	Professions (Shoemakers - Cobblers)
4	Ö4	Male	22	Professions (The art of tile-making)
5	Ö5	Male	25	Old Games
6	Ö6	Male	27	Veterans
7	Ö7	Female	25	Earthquake Victims
8	Ö8	Female	30	Professions (Florist)
9	Ö9	Male	26	Old Games
10	Ö10	Female	23	Old Games

According to Table 1, 4 of the participants are female and 6 are male. The mean age of the participants varies between 20 and 30 years. When the subjects of the study were examined, 3 of them practised about "Professions", 2 of them practised about "Veterans", 3 of them practised about "Old Games" and 2 of them practised about "Earthquake Victims".

Data Collection

In the phenomenological design, which is based on an in-depth examination of the facts experienced by individuals, the basic data collection technique is the interview (Ersoy, 2014). Interview technique, which provides researchers with flexibility, additional questions, mutual communication and interaction, is one of the frequently preferred techniques in the phenomenological studies (Yıldırım and Şimşek, 2013; Kılınç, Kılcan and Çepni, 2018). During the interviews, a single question can be asked in order to reveal the experiences of the individuals and more than one question may be asked according to the purpose of the research (Taşkıran, 2017).

In this study using a semi-structured interview technique, questions were prepared by the researchers according to the purposes of the research and in-depth questions were added to obtain in-depth information. The questions prepared by the researchers were examined by two field experts and pilot practices were conducted with three students to see if the questions were understandable. As a result of the practices, two interviews were conducted with 10 volunteers between 30-35 minutes. The first interview was mostly in the mood for informing students and to get rid of their excitement. In addition, in the first interview, a written form was signed in which students participated in the study voluntarily and they approved the use of voice recording during the interview process. In addition, in the first interview, a written form was signed in which students participated in the study voluntarily and they approved the use of voice recording during the interview process. The day, time and place of the second meeting were finalized and the first meeting ended. The second interviews were carried out in the second researcher's room because it was suitable for all participants and was an environment they knew. The audio recordings obtained after the interviews were listened to by the researchers and written on a computer and it was tried to be understood the integrity of the data obtained by both researchers.

Data Analysis

The thematic analysis method is frequently used in researches where the researched subject is up-to-date and research gap in the literature and the opinions of the relevant stakeholders are not known enough (Braun and Clarke, 2006). In the thematic analysis, it is aimed to conceptualize the data and reveal the themes that will define the phenomenon (Liamputtong, 2009; Özden, Baştürk and Demir, 2015). The thematic analysis consists of creating a thematic framework, analysing the data and interpreting the findings. The research is continued by interpreting the descriptive data obtained from the thematic analysis (Yıldırım and Şimşek, 2005).

In this context, firstly, the interview notes were carefully read and comprehensive information about the contents was obtained. The relevant data are then coded in a way to be linked to the purpose of the research. Finally, the codes frequently mentioned by the participants were collected under common themes. Nvivo 9 program was used in the analysis of the research data. The results are presented in graphs and figures. For this reason, the participant statements are presented to the reader with direct quotations and in order to provide their transferability criterion, a detailed description was made and the analysis was tested with two experts' opinions (Miles and Huberman, 1996).

FINDINGS (RESULTS)

The findings of the study have been explained by visualizing with figures and graphics in line with the sub-objectives.

1. Opinions of Pre-service Teachers on the Effects of Oral History Practices on the Value Education

In Graph 1, the opinions of pre-service teachers about whether oral history practices have an effect on value education are given.

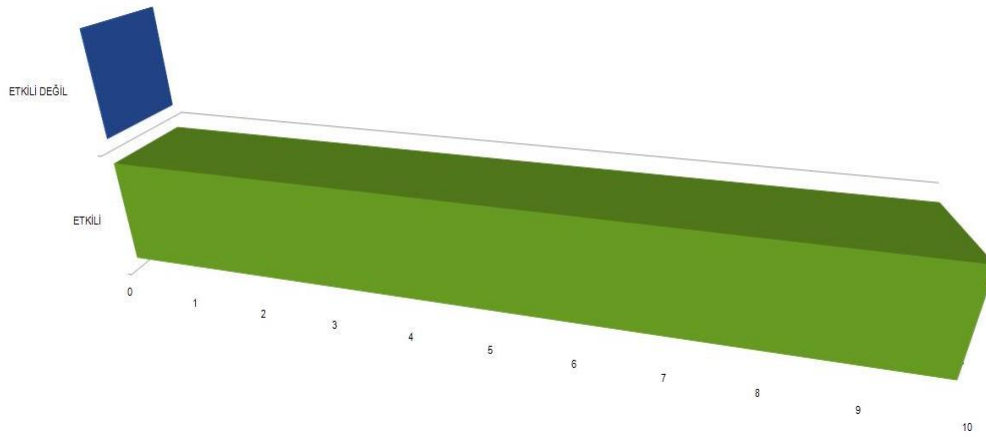

Chart 1. Opinions of Pre-service Teachers on the Effects of Oral History Practices on the Value Education

According to Chart 1, all of the pre-service social studies teachers (f: 10) thought that oral history practices had an effect on value education. The pre-service teachers stated that they generally felt this effect after the practice and did not think that this might be related to the value of education.

After the preservice teachers stated that the oral history method had a positive effect on the value of education, they talked about the practice they conducted with oral history method. The participants, who touched on the relationship of the practice with the value education, expressed the subjects of the interview and the values that positively affected these subjects with various examples. The value gains expressed by preservice teachers according to the practice subjects are as in Table 2.

Table 2. Value Gain of Preservice Teachers According to Practice Subjects

Interview Subjects of Oral History	The Value Gain of Interviews
Earthquake Victims	Empathy Development, Responsibility, Helpfulness, Solidarity, Respect, Savings
Veterans	Empathy Development, Patriotism, Responsibility
Professions	Empathy Development, Solidarity, Professional Respect, Professional Ethics, Savings, Giving Importance to Family Unity, Responsibility, Sensitivity to Cultural Heritage
Old Games	Empathy Development, Sensitivity to Natural Environment, Sensitivity to Cultural Heritage, Giving Importance to Family Unity, Responsibility.

According to Table 2, social studies pre-service teachers stated that oral history practices had the benefit of improving the value of Responsibility and Empathy without subject limitation. In addition, the interviewees on the subject of "Earthquake Victims" stated that this practice was related to the areas of "Charity" and "Solidarity" values and the subject of "Veterans" was related to the areas of "Patriotism". "Professions" was associated with fields of "Professional Respect" and "Solidarity" value. "Sensitivity to Cultural Heritage", "Old Games" was related to the areas of "Giving Importance to Family Unity", "Sensitivity to Natural Environment" value.

Ö1 "Certainly, oral history practices have an impact on the value of education. My subject was the earthquake. After the interview, the value of compassion increases. Other than that, I realized that the importance of cooperation and solidarity. Those people who have never talked to each other have helped each other or they have started solidarity. I felt that I was more conscious of these and I think I can easily do it while giving these to the students."

According to Ö1, who determined the earthquake victims as the subject of the interview, oral history method is very effective in value education. Specifically, Ö1 said that after the earthquake, people were affected by their behaviour. Ö1 said that he would use the oral history method while he had an activity related to the values of cooperation and solidarity. Ö3, Ö2 and Ö10, who indicate that the method of oral history is effective in value education, illustrates these thoughts as follows.

Ö3: "It had an impact on value education. The subject was old professions and in this context, I met with shoe repairers. For example, our cultural heritage is actually our shoemakers. We noticed the danger of their professions' extinction. Even disappearing. They're just doing it on their own volition. Otherwise, they can shut it down if they want to. They have no proper income from the financial point of view."

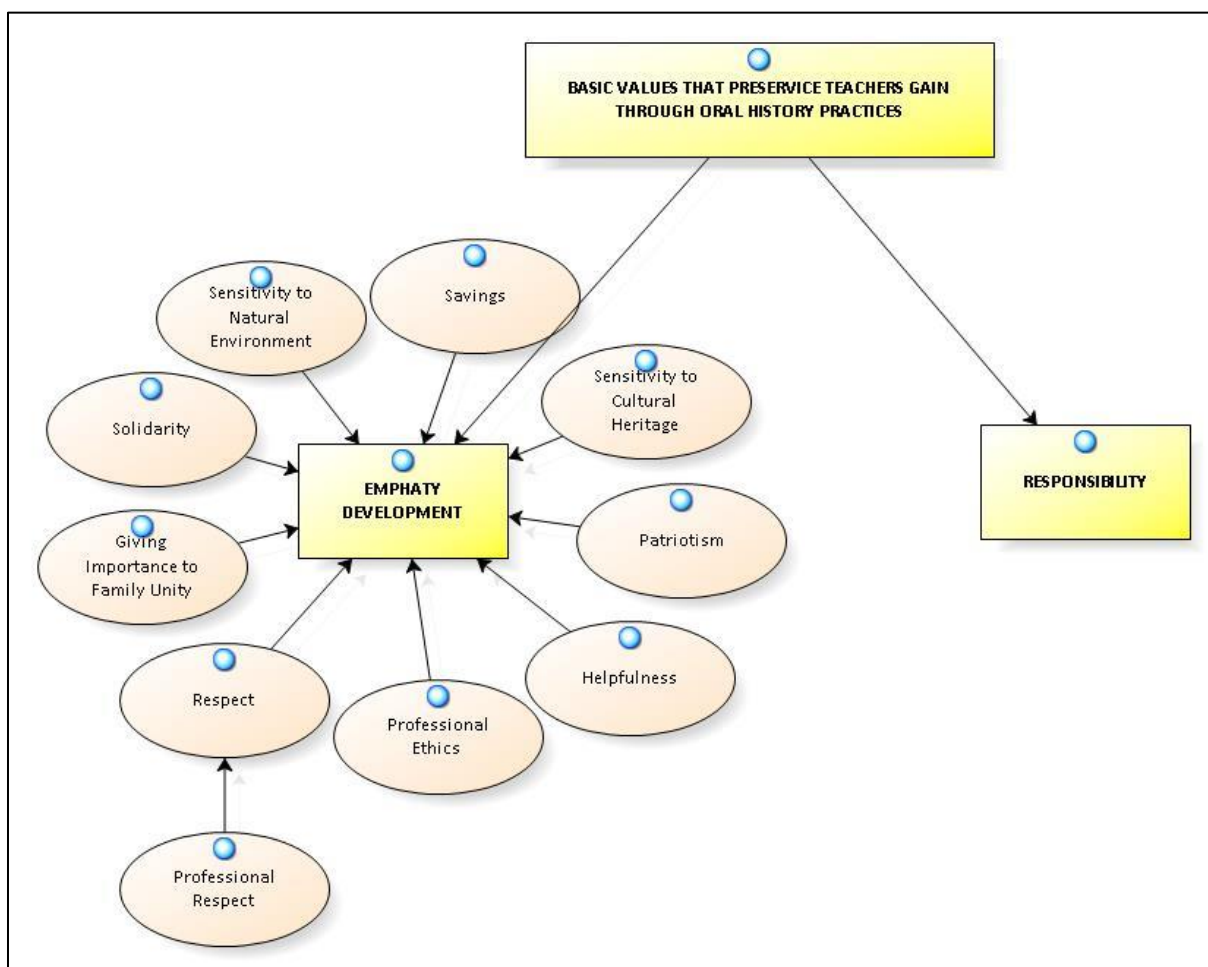
Ö2: "I think it has an effect on gaining value education. My practice was about Cyprus veterans. Especially this interview is effective in gaining patriotism."

Ö10: "I talked to my elders about the old games and this practice is also effective in terms of value education. At first, I saw a love of nature in the games they played. You know, they often intertwined with nature because they

talked about his childhood memories. They have integrated their games with nature. I believe that we have gained to the sensitivity to the natural environment as we enter such an event.”

Within the scope of oral history application, Ö3, who made different applications, interviewed with shoe repairers, Ö2 interviewee with Cyprus veterans, and Ö10 conducted interviews about old games from past to present. As a result of the interviews, although they stated that they have achieved gains related to different values, the common point is that the oral history method is effective in the value education.

As stated in Table 2, preservice teachers associated similar practices on similar issues with similar values. The classification for these views of teacher candidates is as in Model 1.

Model 1. The Basic Values that Preservice Teachers Gain through Oral History Practices

As seen in Model 1, the statements of pre-service teachers are grouped under two themes: “Empathy Development” and “Responsibility”. The codes of ‘savings’, ‘sensitivity to cultural heritage’, ‘patriotism’, ‘helpfulness’, ‘giving importance to family unity’, ‘solidarity’, ‘sensitivity to natural environment’, ‘respect: professional respect’, ‘professional ethics’ were all related to “Empathy Development”.

Pre-service social studies teachers stated that their responsibility values were developed especially because they planned all stages of their interviews related to oral history practices. Two of the direct statements taken from the views of the preservice teachers are as follows.

Ö2: "My practice was about Veterans of Cyprus. It was a very interesting topic. That's why I chose it. Before this practice, I was informed by the lecturer how I would use it. We prepared the questions according to this. Then after preparing 20 questions, I went to the association located in the downtown of Kütahya. We met with the president of the association. Presenting flower to them and these kinds of things. We informed that we are students from the university. Then I met with the almost 5 Cyprus Veterans on certain days and at certain intervals. Since I was involved in all stages of the process, my sense of responsibility developed first. I got how an interview carried out."

According to Ö2, who associates the practice with responsibility value, planning and realizing the whole interview process has been very effective in achieving this value. Ö7, who has the same opinion with Ö2, has the following opinions:

Ö7: "In my practice in oral history practice course, I met with earthquake victims. For this, I identified 5 or 6 earthquake victims. More precisely, the reason I chose earthquake victims is Kocaeli, which is the region I live in, I thought I could find it more easily because it is an earthquake zone. Indeed it was. Firstly, I prepared my questions about this subject. We prepared 25 questions. Then we discussed the questions with the lecturer. We eliminated some of them. Before the interview, I informed the earthquake victims about the interview and I interviewed the volunteers. Now, when I think about it, I can say that my responsibility value has improved. If I hadn't been responsible, I wouldn't have been able to carry out this interview."

The preservice teachers stated that they had gained a sense of responsibility first because they planned all stages of the interview process and managed the process. Regarding the acquisition of these values, all preservice teachers mentioned their experiences in the interview process and their planning.

One of the themes created as a result of the interviews is about "Empathy Development". Expressions of pre-service teachers under this theme were given by their code of 'savings', 'sensitivity to cultural heritage', 'patriotism', 'helpfulness', 'giving importance to family unity', 'solidarity', 'sensitivity to natural environment', 'respect: professional respect', 'professional ethics'. All of the prospective teachers stated that they put themselves in the place of the interviewee as a result of the interviews. Two of the direct statements reflecting the views of preservice teachers are as follows.

Ö7: "I think the use of oral history is of great importance in terms of empathy. I didn't experience a great earthquake but when he told me that I thought about that what I would do if it happened or who I would think first."

Ö3: "The interview was about the former professions. In this context, I met with shoe repairers. They talked about the difficulties they faced and the danger that their profession was in danger of extinction. I put myself in their shoes when I met them. I thought about what I would have done if I was in this situation."

In their expressions, teacher candidates stated that they put themselves in the place of the interviewees and thus they understood the situation better. In particular, they stated that empathy with the interviewees made them understand the importance of some values. For this reason, the values developed by the students by empathy are coded under the theme of empathy. In Table 3, direct statements about the codes mentioned under the theme of empathy development are given.

Table 3. Direct Expressions on the Codes under Empathy Development Theme

The Codes Under Empathy Development Theme	Direct Statements Of Participants
Savings	<p>Ö7: "People who tell about their experiences in the earthquake talked about their problems in finding food, shelter and water. Now we don't know what the savings are, sir. The trash is full of bread. I think we'll understand the importance of saving when something bad happens to us."</p> <p>Ö1: "In the end, we can add to the savings, because there was very little scarcity of food, shelter, water, people who learned how to control them. I can say that during this, they understood the value of them."</p>
Sensitivity to Cultural Heritage	<p>Ö5: "For example, if I were to say for myself, I didn't know their games very much. When I learn about them, I see them as our national values in their own country. I think we can pass down something to our brothers. When they told me, I realized that our games were a cultural heritage. Because it reflects our custom."</p> <p>Ö3: "For example, our cultural heritage is actually our shoemakers. We've noticed the danger of their extinction. Even disappearing. They're just doing it on their own volition. Of course, if they want to do so, they can close theirs. Financially, they have no proper incomes."</p>
Patriotism	<p>Ö6: "I mean, some places in time were not easily gained. They got this feeling. So, we didn't reach to the current situation easily."</p>
Helpfulness	<p>Ö1: "Other than that, I realized that the importance of cooperation and solidarity. Those people who have never talked to each other have helped each other or they have started solidarity. I felt that I was more conscious of these and I think I can easily do it while giving these to the students. When you hear things first-hand, you empathize that well."</p> <p>Ö7: "As there is great damage at the end of the earthquake, you have to cooperate not only with your own family but with everyone around you, both financially and spiritually. They need your help too."</p>
Professional Ethics	<p>Ö8: "Professional ethics of those who have been forgotten or engaged in professions are very smooth. They are much more respectful of their jobs than the new generation"</p>

of ethics. The florist I interviewed was also very principled. I'd like to be like him when I start my profession".

Respect

Ö1: *"I had an interview with the earthquake victims. I live in a place that can be counted as an earthquake zone. When I was talking to the earthquake victims, I went to the moment of the earthquake of magnitude 6.9. Simav had a power cut and the telephone networks collapsed. People hit each other with cars in the traffic on the roads. Normally, when they were to fight, people didn't even think about it. They didn't look at each other, they showed respect."*

Professional Respect

Ö4: *"I talked to the tile makers. The interviewee told me that the things that were made were not respected. He's complaining about it. For example, the customer was coming and showing the tile with his foot and the tile maker was very opposed to it. He was sending him from his own shop away or, got rid of him. Later, the tile maker took us to the workshops and show how the tiles were made in the workshops. Every profession should be respected, but the things were made deserves a lot of respect. I felt as if I was being disrespected."*

Giving Importance to Family Unity

Ö9: *"For example, one of my questions is, do you have your own game with your family? When I interviewed my own mother because my mother's siblings were so many of them, together they set the games they set themselves as a way to entertain with their father, and I think keeps family unity. When I learn these games and become a teacher, I think of teaching it to my students. Thus, I can be more successful in gaining some values for students."*

Ö8: *"I talked to the florists across the street. I think floristry is a nice profession. You know you care about growing a plant. Someone I interviewed was doing this as a family. She had a wife and a child. The kid was always taking orders. There was a complete family union. The florist told me this job so well that if I can't be a teacher, I might be a florist."*

Solidarity

Ö7: *"At the end of the earthquake, you have to cooperate not only with your own family but also with everyone around you because there is a great loss. They need your help too. I think the solidarity here is important. Negative things are holding us together. This is the case in the past, I think now it would be like this."*

Sensitivity to Natural Environment

Ö10: *"I first saw a love of nature in the old games. You know, he often intertwined with nature because they talked about their childhood memories. As we started this kind of activity, we gained some benefit from the principle of sensitivity to the natural environment. When I think of the games I actually saw that it could be part of the training."*

As stated in the direct expressions of the participants, oral history method in value education is an effective method. Especially in the practice of oral history method consisting of multiple stages, teacher candidates develop their responsibilities and develop empathy with the people they interviewed. Therefore, it is useful to use the oral history method when planning activities related to these two basic values.

CONCLUSION, DISCUSSION AND SUGGESTIONS

This study, which examines the role of oral history practices in value education, includes the evaluation of pre-service teachers' practices in terms of value education. The data obtained as a result of the evaluation are gathered under two themes as "Responsibility" and "Empathy Development". The values obtained through empathy under the theme of "Empathy Development" are coded and tabulated and exemplified by direct expressions. Codes created under the theme "Empathy Development" are 'savings', 'sensitivity to cultural heritage', 'patriotism', 'helpfulness', 'giving importance to family unity', 'solidarity', 'sensitivity to natural environment', 'respect: professional respect', 'professional ethics'. According to Demircioğlu and Tokdemir (2008), the events that have been encountered in the past and the values revealed by these events both give new values to the students and enable them to question their current values. Thompson (1983) included in the list of oral history activities in order to list the practices that may be included in the experimental reproduction life which is one of the historical empathy practices. According to the results of the study, the students stated that they had developed two areas of value, namely "Empathy Development" and "Responsibility", and they experienced improvement in different value areas through empathy development. In this respect, it can be said that both studies have similar results.

In the research, the opinions of the pre-service teachers about the effect of oral history practices on the value education were investigated. As a result of the interviews, all of the pre-service teachers (f: 10) stated that oral history practices had a positive effect on the value of education. This positive effect was experienced especially in the areas of empathy development and responsibility.

Herrmann (2002) and Hamilton (2008) stated that in oral history interviews, there would be no success without empathy and that empathy and ethics should be considered in order to be a good interviewer. In this respect, the research overlaps with the studies conducted. In both studies, it was concluded that interviewers developed empathy during their interviews and were highly influenced by the statements of the people they interviewed.

According to İncegöl (2010), students become small historians in their oral history projects. Projects made in this way bring together students with their families, teachers, friends and other people. It encourages students to see the world through the eyes of other people and empathize with them. Similarly, in the study conducted, pre-service teachers stated that they were very impressed and developed empathy while they were performing oral history practices. These views supported by direct quotations are included in the findings section. In the literature, there are different studies on the effect of oral history method in the development of empathy of the individual (Demircioğlu, 2005; Lee and Ashby, 2001; McAdoo, 1980; Yeager and Foster, 2001). The ability of these skills to better understand and appreciate the generations before them is an equivalent skill with empathy.

Looking at the skills that oral history activities give to students, these are seen as listening, observation, asking questions, separating information from thinking, finding relevant information between irrelevant information, better understanding and appreciation of previous generations, and perception and perception of continuity.

(Welton and Mallan, 1999; Safran and Ata, 1998). "The ability of these skills to better understand and appreciate the generations before them" is an equivalent skill with empathy.

Oral history is a method of obtaining data from people who have had the opportunity to directly listen to the experiences of people who have participated in, directly or indirectly, or witnessed an event. The oral history is not a random interview, but a planned, structured or semi-structured and direct processing of a particular subject (McAdoo, 1980). As McAdoo (1980) states, the method of oral history is a method in which a number of stages and preparation and plan are required. In the research, the faculty member only guided them after choosing the subjects according to the interests of the students. Preservice teachers stated that their sense of responsibility increased because they gained experience in many subjects such as preparing interview questions, identifying interviewers and obtaining permissions, setting the environment, checking the voice recorder and other variables. According to Siebörger and Jacqueline (2002), it is possible to develop critical thinking and responsibility value which is one of the key values of societies through oral history practices.

In the research conducted, by using oral history method, students held interviews about "professions", "veterans", "old games" "earthquake victims". Oral history, contrary to popular belief, sees history as a method and data collection methodology, not as a subject in itself (McAdoo, 1980). Therefore, the range of oral history is very wide. Lifestyles of people in the past, life in the home, children's life, women's life, education, customs and traditions, entertainment, festive celebrations, famine, disease, natural disasters, working life can be subject to oral history. The common feature of the subjects is that they have a structure that allows the change and continuity in time to be seen and they allow comparison of present and past. Therefore, in this research, attention was paid to different subjects. In addition, the students shared their interviews in different subjects in the classroom and helped the same change and continuity to be perceived by their friends.

Looking at the research in general, it is observed that oral history practices enrich the learning environment and increase student-teacher interaction beyond the values provided for students. These activities made for the students make the subject more interesting and enjoyable. Considering all these outputs, the following suggestions can be given regarding the outcome of the research.

- All preservice teachers think that the oral history method has a positive effect on value education. In this respect, the oral history method in value education can be used as a teaching method.
- According to the results of the research, oral history practices developed the students especially in terms of empathy and responsibility. For this reason, the oral history method can be used in these two values.
- This study was conducted with preservice social studies teachers. For the further studies, participants can be selected from the teachers.

DEĞER EĞİTİMİNDE SÖZLÜ TARİH UYGULAMALARININ ROLÜ ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR İNCELEME

GİRİŞ

Toplumunu oluşturan bireylere, nelerin önemli olduğunu, nelerin tercih edilmesi gerektiğini ve kısaca nasıl yaşanılması gerektiğini anlatan değerler, geçmişten günümüze değişerek şekillenmektedir (Akdoğan, Boztaş ve Koç, 2014). Değerler, bireylerin ve toplumun karşılıklı olarak birbirlerini etkilemesi sonucunda ortaya çıkmaktadır (Gömleksiz, 2007; Ural, 1997). Birey ve toplum kültürünün önemli bir ögesini oluşturan değerler zamana ve topluma göre değişkenlik göstermektedir. Literatürde değerler birçok eğitimci tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Genel olarak değerler, arzu edilen ve olması istenilen, kişilerin hayatlarına kılavuzluk edip onları yönlendiren, önem dereceleri farklı durumlar ötesi amaçlardır (Bacanlı, 2002; Halstead, 1996; Rokeach, 1973; Şişman, 2002). Değer eğitimi, toplumsal düzenin sağlanmasında ve sürdürülmesinde önemli bir yere sahiptir. Toplum içinde yaşayan insanları değerler ve yasalar bir arada tutar (Aydın ve Gürlü, 2014). Bu işleyişin devamı için değer eğitimi önemli görülmekte ve bazı dersler aracılığıyla okullarda öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Okulda değer eğitimi, öğrencilere öğretim programları aracılığıyla sistemli ve düzenli olarak uygulanmaktadır. Okullarda her dersin programında belirtilen değerlerin kazandırılmasına yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve öğrencilerden bu kazanımları edinmesi beklenmektedir (Yazıcı, 2006; Merey ve diğerleri, 2012; Yiğittir ve Kaymakçı, 2012). Özellikle temel amacı iyi insan, iyi vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersi değer eğitimi noktasında önemli kabul edilmektedir (Kan, 2010). Sosyal bilgiler öğretim programında değer eğitimi 2005 yılı öncesi örtük olarak yer alırken, 2005 yılı ve sonrasında geliştirilen programlarda çeşitli şekilde ve açık olarak yer almaya başlamıştır (Yaşaroğlu, 2014). Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak hazırlanan yeni programda sosyal bilgiler dersinin içeriği bilgi, beceri, değer ve kavram öğeleri üzerine inşa edilmiştir. Ayrıca yeni programda özellikle demokratik tutum ve değerlerin kazandırılmasına öncelik verilmiştir (Ata, 2009). Yapılan bu değişiklikler değer eğitimine verilen önemin göstergesi niteliğindedir.

Öğretim programlarının yürütüldüğü okul ortamları değer eğitimi için temel bir ortam oluşturmaktadır (Oğuz, 2012). Bu ortam içinde eğitimcilerin değer kavramını nasıl daha etkili olarak kazandırabileceği günümüzde sıklıkla tartışılan konulardan biri olmuştur (Brady, 2011). Öğretim programlarının uygulayıcısı konumundaki öğretmenler, değerlerin aktarılmasında ve özümsemesinde aktif rol oynar. Öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikler uygulama sürecinde çok önemlidir. Öğretmenin dersi işlerken kullandığı yöntemler amaçlanan değer öğrenciler tarafından özümsemesini kolaylaştırabilir (Kurtdeve ve Fidan, 2009; Yazıcı, 2006). Çeşitli uygulamalarla öğrencilere kazandırılmaya çalışan değer eğitiminde en bilinen yöntemler değer gerçekleştirme, karakter eğitimi, vatandaşlık eğitimi ve ahlak eğitimidir. Belirtilen uygulamaların dışında eleştirel düşünme, empati geliştirme, din eğitimi, etik eğitimi gibi yöntemlerde bulunmaktadır (Kirschenbaum, 1995). Bilinen ve belirtilen bu değerlerin dışında sözlü tarih yönteminin de değer eğitiminde etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü değerler hem bireyin

hem de toplumun önemli bir parçasını oluştururlar ve geçmiş deneyimin ürünleridir. Bu sebeple değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında ve varoluşunu sürdürmesinde sözlü tarih yöntemi işlevsel olabilir.

Sözlü tarihçilerin pek çoğu sözlü tarihi ilkçağlara kadar götürür (Hoover, 1978, Thompson, 1999). Var olan ilk tarih türünün sözlü tarih olduğunu ileri süren Thompson, sözlü tarihin tarih kadar eski olduğunu savunmaktadır. Antik Yunan'da eski zırların detaylarının anlatılışındaki ve terk edilmiş şehirlerin isim listelerindeki kesinliğin İlyada'nın ilk yazılı versiyonundan önceki altı yüzyıl boyunca sözlü olarak korunmuş olmasını klasik dönem araştırmacıları ve arkeologları tarafından doğrulandığını bu "sözlü olarak korunma"nın sözlü tarih olduğunu belirtmektedir (Thompson, 1999).Günümüzde ilk tarihçiler olarak bilinen Herodot ve Thukydides'in yazdıklarının önemli bir kısmı da sözlü kaynaklara dayanmaktadır. Örneğin Pers savaşları sonunda yapılan anlaşmalarda yer alan kişilere Herodot sorularını yöneltmiştir (Hoover, 1978). Herodot'un gerçekleştirdiği görüşmeler sonucu yazdığı tarih, sözlü tarihtir denilebilir.

Çeşitli anlam ve tanımlara sahip olan sözlü tarihi Thompson " İnsanlar tarafından kurulmuş bir tarih türüdür. Hayatı, tarihin içine sokar. Kahramanlarını yalnız liderler arasından değil, çoğunluğu oluşturan ve o ana kadar bilinmeyen insanlar arasından seçer. Tarihi topluluk içine ve dışına alır... Tarihin kabul edilmiş mitlerini ve baskın yargılarını yeniden değerlendirme, tarihin toplumsal anlamını kökten dönüştürme aracıdır. İnsanlara tarihlerini kendi sözleriyle geri verir. Onlara geçmişi verirken geleceği kurmak için de yol gösterir" (Thompson, 1999) sözleriyle tanımlar. Bir başka tanım ise sözlü tarihi, araştırmacının bir bireyden ya da bireylerden olayların kişisel hatırlamasını, sebeplerini ve etkilerini topladığı bir yaklaşımdır (Creswell, 1998) şeklinde tanımlar. Hoopes ise sözlü tarihi, bireylerin geçmişi nasıl anımsadığını araştıran bir yöntem ve çalışma alanıdır şeklinde tanımlamış ve tarih bilimi geçmişte yaşanmış olayları incelerken, sözlü tarih geçmişin güncel bireysel anlatılarda nasıl anımsandığına odaklanır şeklinde ifade etmiştir (Hoopes, 1979).

Türkiye'de sözlü tarih üzerine çalışmalar yapmış olan Öztürkmen ve Somersan bu yöntemi şöyle tanımlamaktadırlar. Öztürkmen, sözlü tarih dediğimizde, belirli bir konu etrafında, o konuyla ilgili kişilerle yapılan ve kaydedilen uzun söyleşiler sonucu ortaya çıkan bilgileri belirli bir sistem içerisinde değerlendirmeyi, incelemeyi anlamalıyız şeklinde bir ifade kullanmaktadır. Ona göre sözlü tarihin belkemiğini bir konu çerçevesinde belirlediğimiz kaynak kişilerle yapılan uzun söyleşiler oluşturmaktadır (Öztürkmen, 1998). Somersan ise, sözlü tarihi iki yönlü ele alır. Ona göre; bir yandan araştırma yapan tarihçinin kullanabileceği bir yöntem, diğer yandan bu tür araştırmaların yarattığı bir tarih yazım biçimidir sözlü tarih. Bir yöntem olarak da, yaşayan kişilerin, toplumsal olayların tanıtık kişilere dair anlatımlarının ve genel olarak anılarının mülakat yoluyla kayda geçirilmesidir (Somersan, 1998).

Sözlü tarih yöntemiyle ilgili farklı tanımlar olsa da, genellikle bu tanımların ortak yönü geçmişin kaydedilmesine yönelik yapmış oldukları vurgudur. Kyvig ve Marty (2000) de bu vurguyu, sözlü tarih, tarihi olaylarla ilgili birinci elden bilgiye sahip kişilerden elde edilen bilgiyi kaydetmenin ve bunu toplam bilgiye eklemenin bir yolu olarak tekrarlamıştır. Sonuçta sözlü tarih, özellikle 1960'lı yıllardan itibaren, yazılı belgelere ek olarak yaşayan kişilerin hafızaya dayalı anlatıları aracılığıyla tarihi yazma ve sıradan insanları, gündelik yaşamı ve özneliği tarihin

araştırma alanına dâhil etme hevesiyle şekillenen ve ses kaydetme teknolojilerinin gelişmesiyle de desteklenen disiplinlerarası bir çalışma alanı ve araştırma yöntemidir (Sarı, 2007). Geniş bir yelpazaya sahip olan sözlü tarihte konular; işçiler, esnaf, mahalleler, siyasal aktör olamayan katmanlar, mekânlar ve onlara ait kültürel ürünler de olabilmektedir (Akbaba ve Kılcan, 2012; Üçüncü, 2011). Çok boyutlu bir işlevi olan sözlü tarih yöntemi milli-manevi, dini, ahlaki, sosyal ve kültürel değerlerin oluşması ve aktarılmasında da etkilidir.

Geçmişte yaşanan olaylara tanıklık etmiş ya da yaşamış olan bireylerle yapılan görüşmeler değer oluşturmanın önemli unsurlarından biri kabul edilmektedir. Sözlü tarih yönteminde sıklıkla tarihî ve kültürel öğeler, kültürel ve millî değerler, yakın zaman olaylarına tanıklık eden kişi ve onların anılarından faydalanılmaktadır. Sözlü tarih yöntemiyle öğrenciler, tarihte iz bırakan olay ve şahısları öğrenip kendileri için dersler çıkarıp değerler oluşturabilirler (Belbağ ve Balcı, 2017; Demircioğlu ve Tokdemir, 2008).

Literatürde farklı çalışmalarda sözlü tarih yönteminin değer eğitiminde etkisine ilişkin bulgular olsa da doğrudan bu konuyla ilgili yeterince çalışmaya rastlanamamıştır (Demircioğlu, 2005; Demircioğlu ve Tokdemir, 2008; İncegöl, 2010; Lee&Ashby, 2001; McAdoo, 1980; Siebörger&Dean, 2002; Yeager&Foster, 2001).

Yapılan çalışma sözlü tarih yönteminin değer eğitiminde etkisini doğrudan ortaya koyması yönüyle önemli görülmektedir. Öğretim programlarının uygulayıcısı konumunda olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hem değer eğitiminde hem de sözlü tarih yönteminin uygulanması aşamasında bilgi sahibi olması ve elde edilecek verinin ilk elden görüşmelerle sağlanmasının çalışmayı zengin ve açıklayıcı kılacağı düşünülmektedir.

Amaç

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının değer eğitiminde sözlü tarih uygulamalarının rolüne ilişkin algıları ve bu algıların oluşma nedenlerini öğrencilerin bakış açısıyla ortaya koymaktır. Bu amaca yönelik araştırma sorusu olarak “Değer eğitiminde sözlü tarih uygulamalarına yer vermenin size göre anlamı nedir?”, “Bu düşüncenizin altında yatan nedenleri nasıl betimlersiniz? şeklinde iki soru belirlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Olgu bilim deseninde, yaygın uygulamaları ortaya çıkarmak, katılımcılar tarafından belirtilen anlamları tanımlamak ve derinlemesine açıklamak amaçlanmaktadır (Annells, 2006). Creswell (2015)'e göre fenomenolojik desende yürütülen çalışmalar, bireylerin bizzat deneyimlediği olgularla ilişkili yorumlarıyla, zihinlerinde oluştukları bilişsel yapılarıyla ilgilidir. Bu çerçevede araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bizzat deneyimledikleri sözlü tarih uygulamalarının değer eğitimi üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçladığından olgu bilim deseniyle yürütülmüştür. Giorgi (2009) fenomenolojik araştırmaları varoluşçu, yorumlayıcı ve transandantal olarak üçe ayırmaktadır. Bu yaklaşım çerçevesinde çalışma, transandantal

fenomenolojinin uyarlanmasıyla ortaya konulan “betimleyici transandantal fenomenoloji” deseniyle gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar

Olgu bilim deseniyle yapılan çalışmalarda, araştırmaların veri kaynaklarını fenomeni deneyimleyen birincil kişiler oluşturmaktadır (Creswell, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmada katılımcılar amaçlı örneklem yöntemlerinden biri olan ölçüt örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçütler öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencisi olması, değerler eğitimi ve sosyal bilgiler öğretiminde sözlü tarih uygulamaları dersini başarıyla tamamlamış olması ve gönüllülüktür. Fenomenolojik çalışmalarda süreç boyunca birden fazla ve uzun süreli görüşme gerçekleştirilebileceği için katılımcı sayısının 10’u geçmemesi beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırma, 2017-2018 eğitim- öğretim yılı Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 10 3.sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin hem “Sosyal Bilimler Öğretiminde Sözlü Tarih Uygulamaları” seçmeli dersini ve “Değerler Eğitimi” dersini almış olmasına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda 69 sosyal bilgiler öğretmenliği 3. Sınıf öğrencisinden 60’ı bu şartları sağlamaktadır. “Sosyal Bilimler Öğretiminde Sözlü Tarih Uygulamaları” dersinde ders kapsamında ders uygulama öğretim üyesi tarafından belirlenen ve öğrencilerin ilgilerine göre seçebilecekleri “Eski Oyunlar”, “Meslekler”, “Gaziler” ve “Depremzedeler” olmak üzere dört uygulama konusu bulunmaktadır. Bu nedenle katılımcılar belirlenirken öğrencilerin uygulama yaptıkları konuların da çeşitli olmasına özen gösterilmiştir. Araştırma bulgularının raporlaştırılması aşamasında katılımcıların kimliklerini gizli tutmak için kod isimlerinden yararlanılmıştır. Örneklem yöntemi ve belirlenen ölçütler doğrultusunda 10 kişi katılımcı olarak belirlenmiştir. Katılımcılara ait kişisel bilgiler Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1. Katılımcılar ve Sözlü Tarih Kapsamında Gerçekleştirilen Görüşme Konuları

No	Katılımcı Kod İsimleri	Cinsiyet	Yaş	Sözlü Tarih Dersi Kapsamında Gerçekleştirilen Görüşme Konuları
1	Ö1	Erkek	22	Depremzedeler
2	Ö2	Kadın	25	Gaziler
3	Ö3	Erkek	23	Meslekler (Kunduracı- Ayakkabı Tamircileri)
4	Ö4	Erkek	22	Meslekler (Çinicilik)
5	Ö5	Erkek	25	Eski Oyunlar
6	Ö6	Erkek	27	Gaziler
7	Ö7	Kadın	25	Depremzedeler
8	Ö8	Kadın	30	Meslekler (Çiçekçi)
9	Ö9	Erekk	26	Eski Oyunlar
10	Ö10	Kadın	23	Eski Oyunlar

Tablo 1’ e göre araştırmaya katılan katılımcıların 4’ü kadın 6’sı erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması 20-30 yaş aralığında değişmektedir. Katılımcıların çalışma konularına bakıldığında 3’ü “Meslekler” 2’si “Gaziler”, 3’ü “Eski Oyunlar”, 2’si ise “Depremzedeler” konularında uygulama yapmıştır.

Verilerin Toplanması

Bireylerin deneyimlediği olguları derinlemesine incelemeyi esas alan olgu bilim deseninde temel veri toplama tekniği görüşmedir (Ersoy, 2014). Araştırmacılara esneklik, ek soru sorma, karşılıklı iletişim ve etkileşim olanağı sağlayan görüşme tekniği olgu bilim çalışmalarında sık tercih edilen tekniklerden biridir (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Kılınc, Kılcan ve Çepni, 2018). Yapılan görüşmeler esnasında bireylerin deneyimlerini ortaya çıkarmak amacıyla tek bir soru sorulabileceği gibi araştırmanın amacına göre birden fazla da soru sorulabilir (Taşkıran, 2017).

Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada araştırmanın amaçlarına uygun olarak araştırmacılar tarafından sorular hazırlanmış ve derinlemesine bilgi elde edebilmek için sonda sorular ilave edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan sorular iki alan uzmanı tarafından incelenmiş ve soruların anlaşılır olup olmadığını görmek amacıyla üç öğrenciyle pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan uygulamalar sonucunda gönüllü 10 öğrenciyle yaklaşık 30-35 dk arasında süren iki görüşme yapılmıştır. İlk görüşme daha çok öğrencileri bilgilendirmek ve heyecanlarını atmalarını sağlamak için sohbet havasında geçmiştir. Ayrıca ilk görüşmede öğrencilerin araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını ve görüşme sürecinde ses kaydı kullanılmasını onayladıkları yazılı bir form imzalatılmıştır. İkinci görüşmenin gün-saat ve yeri kararlaştırıldıktan sonra ilk görüşmelere son verilmiştir. İkinci görüşmeler tüm katılımcılar için uygun olması ve bildikleri bir ortam olması nedeniyle ikinci araştırmacının odasında gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler bittikten sonra elde edilen ses kayıtları araştırmacılar tarafından dinlenip bilgisayar ortamında yazıya dökülmüş ve her iki araştırmacı tarafından okunup elde edilen verilerin bütünlüğü anlaşılmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde nitel veri analizlerinden biri olan tematik analiz kullanılmıştır. Tematik analiz yöntemi araştırılan konunun güncel olması ve alan yazında araştırma açığı bulunan ve ilgili paydaşların düşüncelerinin yeterli düzeyde bilinmediği çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Braun ve Clarke, 2006). Tematik analizde verilerin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayacak temaların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır (Liamputtong, 2009; Özden, Baştürk ve Demir, 2015). Tematik analiz, tematik bir çerçeve oluşturma, bu doğrultuda verilen analiz edilmesi ve elde edilen bulguların yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır. Tematik analizde elde edilen betimsel veriler yorumlanarak araştırma sürdürülür (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

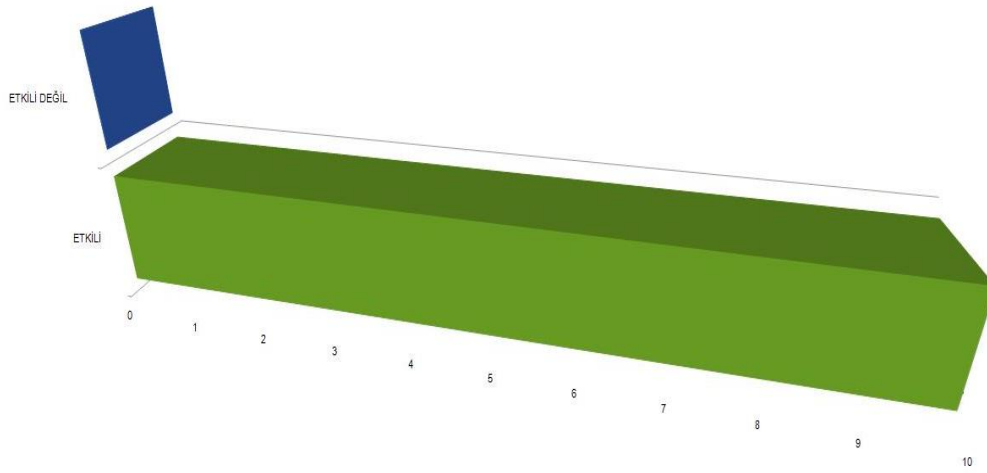
Bu kapsamda çalışmada öncelikle görüşme notları dikkatli bir şekilde okunarak içeriği hakkında kapsamlı bilgi sahibi olunmuştur. Sonrasında ilgili veriler araştırmanın amacıyla bağlantılı olacak şekilde kodlara ayrılmıştır. Son olarak ise katılımcılar tarafından sıklıkla belirtilen kodlar ortak temalar altında toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizi aşamasında Nvivo 9 programından yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular grafik ve şekillerle sunulmuştur. Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlayabilmek için inandırıcılık, transfer edilebilirlik ve bunun gibi unsurlara dikkat edilmiştir. Bu sebeple katılımcı ifadeleri, doğrudan alıntılarla okuyucuya sunulmuş, transfer edilebilirlik ölçütünü sağlamak için ayrıntılı betimleme yoluna gidilmiş ve yapılan analiz iki uzman görüşüyle test edilmiştir (Miles & Huberman, 1996).

BULGULAR

Araştırmanın bulguları alt amaçlar doğrultusunda şekiller ve grafiklerle görselleştirilerek açıklanmıştır.

1. Öğretmen Adaylarının Sözlü Tarih Uygulamalarının Değer Eğitimindeki Etkisine İlişkin Görüşleri

Grafik 1’de öğretmen adaylarının sözlü tarih uygulamalarının değer eğitiminde etkisi olup olmadığına ilişkin görüşleri verilmiştir.

Grafik 1. Öğretmen Adaylarının Sözlü Tarih Uygulamalarının Değer Eğitimindeki Etkisine İlişkin Görüşleri

Grafik 1’e göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tamamı (f: 10) değer eğitiminde sözlü tarih uygulamalarının etkisi olduğunu düşünmektedir. Öğretmen adayları bu etkiyi genellikle uygulama sonrasında hissettiklerini, öncesinde değer eğitimiyle ilgisi olabileceğini düşünmediklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmen adayları sözlü tarih yönteminin değer eğitiminde olumlu etkisi olduğunu ifade ettikten sonra sözlü tarih yöntemiyle gerçekleştirdikleri uygulamadan bahsetmişlerdir. Uygulamanın değer eğitimiyle ilişkisine değinen katılımcılar görüşme konularını ve bu konuların olumlu etkilediği değerleri çeşitli örneklerle ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının uygulama konularına göre ifade ettikleri değer kazanımları Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Uygulama Konularına Göre Değer Kazanımları

Sözlü Tarih Görüşme Konusu	Sağladığı Değer Kazanımı
Depremzedeler	Empati Geliştirme, Sorumluluk, Yardımseverlik, Dayanışma, Saygı, Tasarruf
Gaziler	Empati Geliştirme, Vatanseverlik, Sorumluluk
Meslekler	Empati Geliştirme, Dayanışma, Mesleki Saygı, Mesleki Etik, Tasarruf, Aile Birliğine Önem Verme, Sorumluluk, Kültürel Mirasa Duyarlılık
Eski Oyunlar	Empati Geliştirme, Doğal Çevreye Duyarlılık, Kültürel Mirasa Duyarlılık, Aile Birliğine Önem Verme, Sorumluluk.

Tablo 2'ye göre sosyal bilgiler öğretmen adayları sözlü tarih uygulamalarının konu sınırlandırması olmaksızın "Sorumluluk" ve "Empati" değerini geliştirmede faydası olduğunu belirtmişlerdir. Bunun dışında "Depremzedeler" konusunda görüşme yapan adaylar özellikle bu uygulamanın "Yardımseverlik" ve "Dayanışma", "Gaziler" konusunun "Vatanseverlik", "Meslekler" konusunun "Mesleki Saygı", "Dayanışma", "Kültürel Mirasa Duyarlılık", "Eski Oyunlar" konusunun ise "Aile Birliğine Önem Verme", "Doğal Çevreye Duyarlılık" değer alanlarıyla ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretmen adaylarının görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

Ö1: Kesinlikle sözlü tarih uygulamalarının değer eğitiminde etkisi var. Benim konum depremzedelerdi. Görüşme yaptıktan sonra merhamet değeri daha da artıyor insanda. Onun haricinde ben şunu fark ettim yardımlaşmanın ve dayanışmanın ne kadar önemli olduğunu O insanların anlattığına göre birbirleriyle hiç konuşmayan insanlar birbirlerine yardım etmiş veya dayanışma içine girmişler. Bunlar üzerine daha çok bilinçlendiğimi hissettim ve bunu şu an öğrencilere kazandırırken daha rahat yapabileceğimi düşünüyorum."

Görüşme konusu olarak "depremzedeler"i belirleyen Ö1'e göre değer eğitiminde sözlü tarih yöntemi çok etkilidir. Özellikle deprem sonrası insanların birbirlerine davranışlarından etkilendiğini belirten Ö1 "yardımlaşma ve dayanışma" değerleriyle ilgili etkinlik yaptırırken sözlü tarih yöntemini kullanacağını söylemiştir. Sözlü tarih yönteminin değer eğitiminde etkili olduğunu belirten Ö3, Ö2 ve Ö10 bu düşüncelerini aşağıdaki gibi örneklendirmektedirler.

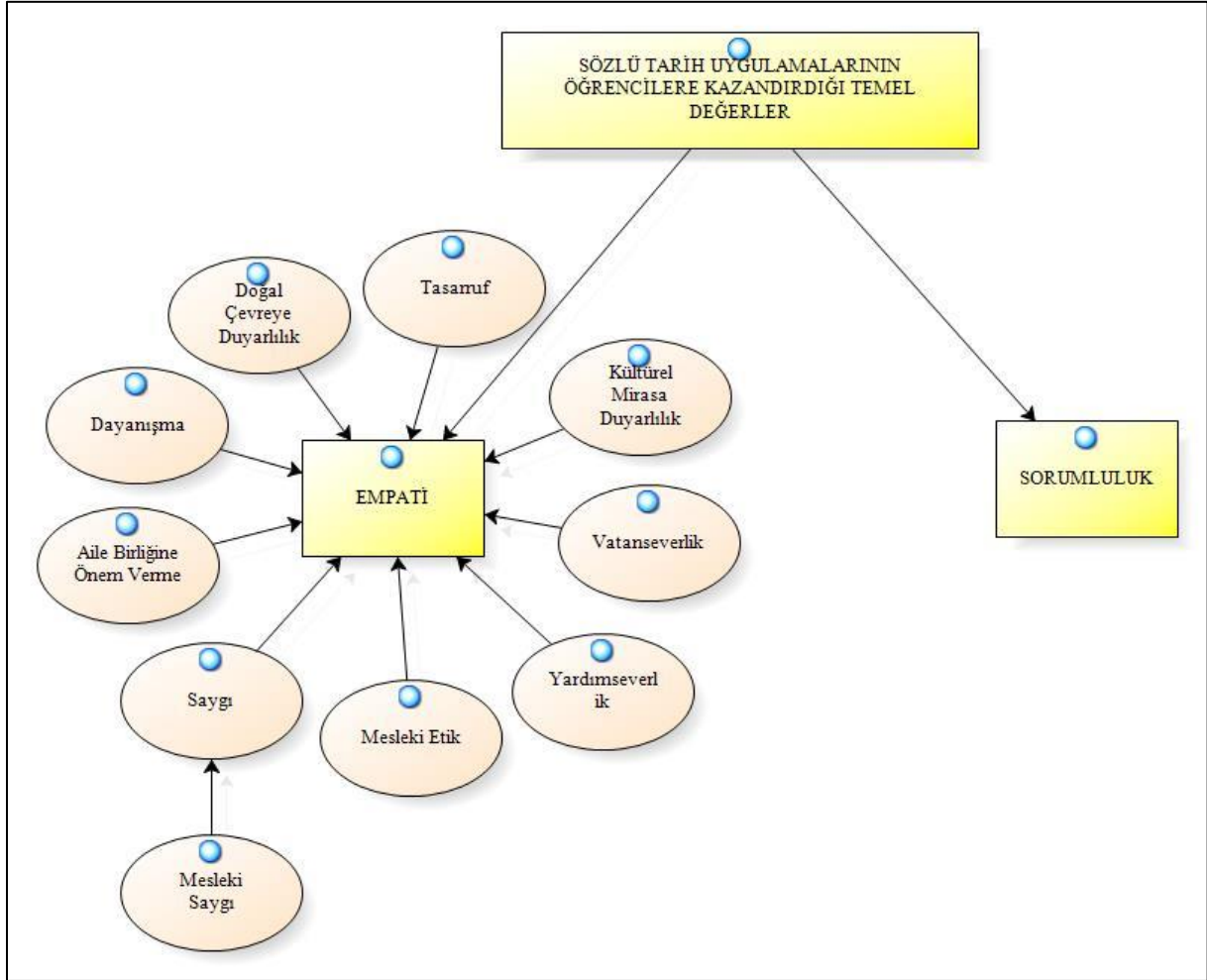
Ö3:"Değer eğitimi açısından etkisi oldu. Konum eski mesleklerdi ve bu kapsamda ayakkabı tamircileriyle görüştüm. Mesela kültürel mirasımız aslında bizim ayakkabı ustalarımız. Onların yok olma tehlikesini farkettiler. Hatta yok oluyor. Sadece hani kendi gönüllülükleriyle o işi devam ettiriyorlar. Yoksa hani isteseler kapatabilirler. Maddi doğru düzgün hiçbir gelirleri yok."

Ö2:"Değer eğitimi kazandırmada etkisi olduğunu düşünüyorum. Yapmış olduğum uygulama Kıbrıs gazileri ile ilgiliydi. Özellikle bu görüşme vatanseverlik değerini kazandırmada etkili."

Ö10:"Ben eski oyunlarla ilgili büyüklerimle görüştüm ve bu uygulama bence değer eğitimi açısından da etkili. Oynadıkları oyunlarda ilk başta bir doğa sevgisi gördüm. Hani daha çok çocukluk anılarından bahsettikleri için doğa ile iç içe olmuş. Oyunlarını doğayla bütünleştirmişler. Böyle bir etkinliğe girerken doğal çevreye duyarlılık değerleriyle ilgili kazanımlarımız olduğuna inanıyorum."

Sözlü tarih uygulaması kapsamında değişik uygulamalar yapan öğrencilerden Ö3 ayakkabı tamircileriyle, Ö2 Kıbrıs gazileriyle, Ö10 ise geçmişten günümüze oynanan eski oyunlarla ilgili görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Yaptıkları görüşmeler sonucunda farklı değerlerle ilgili kazanım elde ettiklerini belirttiler de ortak görüşte oldukları konu değer eğitiminde sözlü tarih yönteminin etkili olduğudur.

Tablo 2'de belirtildiği gibi öğretmen adayları benzer konularda yapılan uygulamaları benzer değerlerle ilişkilendirmiştir. Öğretmen adaylarının bu görüşlerine ilişkin sınıflama Model 1'deki gibidir.

Model 1. Sözlü Tarih Uygulamalarının Öğretmen Adaylarında Kazandırdığı Temel Değerler

Model 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının ifadeleri “Empati Geliştirme” ve “Sorumluluk” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. “Empati Geliştirme” ile ilgili olarak ‘tasarruf’, ‘kültürel mirasa duyarlılık’, ‘vatanseverlik’, ‘yardımseverlik’, ‘aile birliğine önem verme’, ‘dayanışma’, ‘doğal çevreye duyarlılık’, ‘saygı’, ‘mesleki saygı’, ‘mesleki etik’ kodları oluşturmuştur.

Sosyal bilgiler öğretmen adayları sözlü tarih uygulamalarıyla ilgili olarak yapmış oldukları görüşmenin tüm aşamalarını kendileri planladığı için özellikle “Sorumluluk” değerlerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Bununla ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinden alınan doğrudan ifadelerden iki tanesi aşağıda verilmiştir.

Ö2:“Yapmış olduğum uygulama Kıbrıs gazileri ile ilgiliydi. Dikkatimi çeken bir konuydu. O’nu seçtim o yüzden. Bu uygulama öncesinde dersi aldığım hocadan bilgilendirme alarak nasıl uygulayacağım şeklinde bilgiler aldım işte. O’na göre soruları hazırladık, soruları değerlendirdik, analiz ettik. Sonra 20 kadar soru hazırladıktan sonra Kütahya merkezdeki derneğe gittim. Dernekte başkanıyla görüştük önce. Çiçek faslıdır filan. Okuldan geldiğimizi söyledik. Daha sonra belirli günlerle ve belirli aralıklarla 5 kadar Kıbrıs gazisi ile görüştüm. Sürecin tüm aşamalarında yer aldığım için öncelikle sorumluluk bilincim gelişti. Bir görüşme nasıl yapılır onu gördüm”.

Yapmış olduğu uygulamayı sorumluluk değeriyle ilişkilendiren Ö2'ye göre görüşme sürecinin tamamını planlamak ve gerçekleştirmek bu değeri kazanmada çok etkili olmuştur. Ö2 ile aynı görüşte olan Ö7'nin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö7:“Sözlü tarih uygulamaları dersinde yapmış olduğum uygulamada ben depremzedelerle görüştüm. Bunun için 5-6 tane depremzede belirlemiştim. Daha doğrusu depremzedeleri seçmemin nedeni de yaşadığım bölge Kocaeli deprem bölgesi olduğu için daha rahat bulabilirim diye düşündüm. Nitekim öyle oldu. Öncelikle sorularımı hazırladım bu konu ile ilgili. 25 tane falan soru hazırladık. Daha sonra hoca ile soruları görüştük. Bazılarını eledik. Görüşme yapmadan önce depremzedeleri görüşme hakkında bilgilendirdim ve gönüllü olanlarla görüşme yaptım. Şimdi düşündüğümde ilk olarak sorumluluk değerimin geliştiğini söyleyebilirim. Sorumluluk sahibi olmasaydım bu görüşmeyi gerçekleştiremeyebilirdim.”

Öğretmen adayları görüşme sürecinin tüm aşamalarını kendileri planladığı ve süreci yönettikleri için ilk olarak sorumluluk duygusu kazandıklarını belirtmektedir. Bu değer kazanımıyla ilgili olarak öğretmen adaylarının tamamı görüşme sürecindeki yaşadıklarından ve yaptıkları planlamadan bahsetmişlerdir. Yapılan görüşmeler sonucu oluşturulan temalardan bir diğeri “Empati Geliştirme” ile ilgilidir. Bu tema altında öğretmen adaylarının ifadeleri ‘tasarruf’, ‘kültürel mirasa duyarlılık’, ‘vatanseverlik’, ‘yardımseverlik’, ‘aile birliğine önem verme’, ‘dayanışma’, ‘doğal çevreye duyarlılık’, ‘saygı: mesleki saygı’, ‘etik: mesleki etik’ kodlarıyla verilmiştir. Öğretmen adaylarının tamamı görüşmeler sonucunda kendilerini karşılarındaki görüşmecinin yerine koyduklarını ve bu durumun özellikle empati geliştirme hususunda fayda sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerini yansıtan doğrudan ifadelerden ikisi aşağıdaki gibidir.

Ö7:“Sözlü tarih uygulamalarının empatik açıdan bence faydası büyük. Çünkü ben büyük bir deprem yaşamadım ama o anlattığında neler olabilir yani böyle bir şey olsa ben ne yapardım ya da ilk önce kimi düşünürüm diye düşündüm.”

Ö3:“Görüşme konum eski meslek ustalarıyla ilgiliydi. Bu kapsamda ayakkabı tamircileriyle görüştüm. Yaşadıkları zorluklardan ve mesleklerinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığından bahsettiler. Onlarla görüşürken kendimi onların yerine koydum. Ben bu durumda olsam ne yapardım neler hissederdim diye düşündüm.”

Öğretmen adayları doğrudan ifadelerinde kendilerini görüşmecilerin yerine koyduklarını böylece içinde yaşanılan durumu daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Özellikle görüşmecilerle yaptıkları empatinin bazı değerlerin önemini anlamalarını sağladığını ifade etmişlerdir. Bu nedenle öğrencilerin empati kurarak geliştirdiği değerler empati teması altında kodlanmıştır. Tablo 3’de empati geliştirme teması altında belirtilen kodlarla ilgili doğrudan ifadelere yer verilmiştir.

Tablo 3. Empati Geliştirme Teması Altında Verilen Kodlara İlişkin Doğrudan İfadeler

Empati Geliştirme Teması Altında Oluşturulan Kodlar	Katılımcılara Ait Doğrudan İfadeler
Tasarruf	Ö7: <i>“Depremde yaşadıklarını anlatan insanlar yemek, barınma, su bulma konusunda yaşadıkları sıkıntıdan bahsettiler. Şimdi bizler tasarruf nedir bilmiyoruz hocam. Çöpler ekmeklerle dolu. Tasarrufun önemini başımıza kötü bir şey geldiğinde anlayacağız sanırım.”</i>
Kültürel Mirasa Duyarlılık	Ö1: <i>“En sonunda da tasarrufu ekleyebiliriz çünkü çok az bulunan kıt kanaat geçinebilecek, buna yemek, barınma, su bunları kontrol edebilmesini öğrendi insanlar. Değerini anladılar bu süreçte diyebilirim size.”</i> Ö5: <i>“Ben mesela kendim için söyleyecek olursam onların oyunlarını çok bilmiyordum. Bunları öğrenince işte kendi ülkende kendi insanının milli değerlerimiz olarak görüyorum ben o oyunları. Çocuklarımıza kardeşlerimize bunları hani şey aktarabileceğimizi düşünüyorum yani. Onlar anlatınca düşündüğümde oyunlarımızın bir kültürel miras olduğunu anladım. Çünkü bizim örfümüzü de yansıtıyor.”</i> Ö3: <i>“Mesela kültürel mirasımız aslında bizim ayakkabı ustalarımız. Onların yok olma tehlikesini farkettiler. Hatta yok oluyor. Sadece hani kendi gönüllülükleriyle o işi devam ettiriyorlar. Yoksa hani isteseler kapatabilirler. Maddi doğru düzgün hiçbir gelirleri yok.”</i>
Vatanseverlik	Ö6: <i>“Yani zamanında bazı yerler kolay kazanılmamış. Bu duyguyu aşıladılar. Şu anki duruma kolay kolay gelmemişiz yani.”</i>
Yardıms severlik	Ö1: <i>“Onun haricinde ben şunu fark ettim yardımlaşmanın ne kadar önemli olduğunu farkettiler değer eğitimi açısından. O insanların anlattığına göre birbirleriyle hiç konuşmayan insanlar birbirlerine yardım etmiş veya dayanışma içine girmişler. Bunlar üzerine daha bir bilinçlendiğimi hissettiler ve bunu şu an öğrencilere kazandırırken daha rahat yapabileceğimi düşünüyorum. İlk ağızdan bazı şeyleri duyunca daha iyi empati yapıyor insan.”</i> Ö7: <i>“Deprem sonunda büyük bir zarar olduğu için ortada hem maddi hem manevi sadece kendi ailenle değil çevrende bulunan herkesle işbirliği yapmak zorundasın. onlar da senin yardımına muhtaç.”</i>
Mesleki Etik	Ö8: <i>“Unutulmaya yüz tutmuş ya da bu işe gönül veren meslekleri yapanların meslek ahlakları çok düzgün. Etik ahlakları çok gelişmiş Yeni nesile göre çok daha fazla işlerine saygılılar. Görüşme yaptığım çiçekçi de çok prensip sahibi biriydi. Ben de mesleğe başladığımda onun gibi olmayı isterim.”</i>
Saygı	Ö1: <i>“Ben depremzelerle görüştim. Kendim de deprem bölgesi sayılabilecek bir yerde yaşıyorum. Depremzelerle görüşürken ben de yaşadığım 6.9luk deprem anına gittim. Simav'da elektrik kesintisi vardı ve telefon şebekeleri çöktü. İnsanlar yollarda trafiklerde birbirlerine arabalarla çarptılar. Normalde buradan bir kavga çıkması gerekirken insanlar düşünmediler bile. Birbirlerine bakmadılar saygı gösterdiler.”</i>

Mesleki Saygı	Ö4:“Ben çinicilerle görüşüm. Görüşme yaptığım abi yapılan şeylere saygı gösterilmediğinden bahsetti. Bundan yakınıyor yani. Mesela müşteri geliyormuş ayağıyla gösteriyormuş yapılan eseri ve abi çok karşı çıkıyormuş buna, gönderiyormuş, kovuyormuş yani. Daha sonra abi bizi atölyelere götürdü ve atölyelerde nasıl yapıldığını gördük çinilerin. Her mesleğe saygı gösterilmeli ancak yapılanlar da bence fazlasıyla saygıyı hak ediyor. Abi anlattıkça sanki kendime saygısızlık yapılmış gibi hissettim.”
Aile Birliğine Önem Verme	Ö9: Mesela benim sorularımdan bir tanesi ailenizle beraber kendi oluşturduğunuz oyununuz var mı? Ben kendi annemle röportaj yaptığımda babasıyla beraber kardeşler çok olduğu için hep beraber kendilerinin belirlediği oyunlar bir nevi eğlenme amaçlı yapıyorlar ve bu da bence aile birliğini koruyor. Ben de bu oyunları öğrenip öğretmen olduğumda öğrencilerime öğretmeyi düşündüm Böylelikle bazı değerleri kazandırmada daha başarılı olabilirim. Ö8: “ Ben evimin karşısındaki çiçekçilerle görüşüm. Güzel bir meslek olarak düşünüyorum. Güzel hani bir bitki yetiştirmek işte bakımını yapıyorsun. Görüşme yaptığım biri bu işi ailecek yapıyordu. Hem eşi vardı hem çocuğu vardı. Çocuğu sürekli siparişleri götürüyordu. Tam anlamıyla bir aile birliği vardı. Öyle güzel anlattı ki çiçekçi bu mesleği öğretmen olamazsam çiçekçi olasım geldi.
Dayanışma	Ö7:Deprem sonunda büyük bir zarar olduğu için ortada hem maddi hem manevi. Sadece kendi ailenle değil çevrende bulunan herkesle işbirliği yapmak zorundasın. onlar da senin yardımına muhtaç. Sonuçta burada dayanışma önemli bence. Olumsuzlar bizi birbirimize kenetliyor. Bu geçmişte de de böyle şimdi olsa da böyle olur bence.
Doğal Çevreye Duyarlılık	Ö10: Eski oyunlarda ilk başta bir doğa sevgisi gördüm. Hani daha çok çocukluk anılarından bahsettikleri için doğa ile iç içelermiş. Böyle bir etkinliğe girerken doğal çevreye duyarlılık ilkesinden de biraz kazanım sağladık. Oyunları düşündüğümde aslında eğitim bir parçası olabileceğini gördüm.

Katılımcıların doğrudan ifadelerinde de belirttiği gibi değer eğitiminde sözlü tarih yöntemi etkili bir yöntemdir. Özellikle birden çok aşamadan oluşan sözlü tarih yönteminin uygulama aşmasında öğretmen adayları sorumluluklarını geliştirmekte ve görüşme yaptıkları kişilerle empati geliştirmektedir. Bu nedenle bu iki temel değerle ilgili etkinlikler planlanırken sözlü tarih yönteminden yararlanmak fayda sağlayacaktır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Değer eğitiminde sözlü tarih uygulamalarının rolünün incelendiği bu çalışma, sözlü tarih uygulaması yapan öğretmen adaylarının yaptıkları uygulamayı değer eğitimi açısından değerlendirmesini içermektedir. Yapılan değerlendirme sonucunda elde edilen veriler “Sorumluluk” ve “Empati Geliştirme” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. “Empati Geliştirme” teması altında empati aracılığıyla elde edilen değerler kodlanmış ve tablollaştırılarak doğrudan ifadelerle örneklendirilmiştir. “Empati Geliştirme” teması altında oluşturulan kodlar ‘tasarruf’, ‘kültürel mirasa duyarlılık’, ‘vatansızlık’, ‘yardımsızlık’, ‘aile birliğine önem verme’, ‘dayanışma’, ‘doğal çevreye duyarlılık’, ‘saygı: mesleki saygı’, ‘mesleki etik’ dir. Demircioğlu ve Tokdemir (2008)’e göre geçmişte karşılaşılan olaylar ve bu olayların ortaya koyduğu değerler hem öğrencilere yeni değerler kazandırır

hem de mevcut değerlerini sorgulamalarını sağlar. Thompson da (1983:25) tarihi empati uygulamalarından biri olan deneysel yeniden yaşama çalışmaları arasına girebilecek uygulamaları sıralarken sözlü tarih etkinliklerine de sıralamasında yer vermiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler başta “Empati Geliştirme” ve “Sorumluluk” olmak üzere iki değer alanında gelişme kaydettiklerini ve empati geliştirme aracılığıyla farklı değer alanlarında da iyileşme yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu yönüyle her iki çalışmanın da benzer sonuçlar taşıdığı söylenebilir.

Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının sözlü tarih uygulamalarının değer eğitimindeki etkisine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda öğretmen adaylarının tamamı (f:10) sözlü tarih uygulamalarının değer eğitiminde olumlu etkisi olduğunu belirtmiştir. Bu olumlu etki özellikle empati geliştirme ve sorumluluk alanlarında yaşanmıştır. Herrmann (2002) ve Hamilton (2008) sözlü tarih mülakatlarında empati olmadan başarı sağlanamayacağını ve iyi bir görüşmeci olabilmek için empati, etik gibi hususlara dikkat edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırma bu yönüyle de yapılan çalışmalarla örtüşmektedir. Her iki çalışmada da görüşmecilerin yaptıkları görüşmeler esnasında empati geliştirdikleri ve görüşme yaptıkları kişilerin ifadelerinden fazlaca etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

İncegöl’e (2010) göre öğrenciler yapmış oldukları sözlü tarih projelerinde “küçük birer tarihçi” olurlar. Bu şekilde yapılan projeler öğrencileri; aileleriyle, öğretmenleriyle, arkadaşlarıyla ve diğer insanlarla bir araya getirir. Öğrencileri dünyayı diğer insanların gözüyle görmeye teşvik ederek onların empati kurmalarını sağlar. Benzer şekilde yapılan çalışmada da öğretmen adayları sözlü tarih uygulamalarını gerçekleştirirken kendilerine anlatılanlardan çok etkilendiklerini ve empati geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Doğrudan alıntılara desteklenen bu görüşlere bulgular kısmında yer verilmiştir. Alan yazında bireyin empati duygusunun gelişmesinde sözlü tarih yönteminin etkili olduğuna dair farklı çalışmalar da bulunmaktadır (Demircioğlu, 2005; Lee & Ashby, 2001; McAdoo, 1980; Yeager & Foster, 2001).

Sözlü tarih aktivitelerin öğrencilere kazandırdığı becerilere baktığımızda da; dinleme, gözlem, soru sorma, bilgiyi düzenleme, olguyu düşünceden ayırma, ilgisiz bilgi arasında ilgili bilgiyi bulma, kendilerinden önceki kuşakları daha iyi anlama ve takdir etme ile değişim ve sürekliliği algılama becerileri şeklinde görülmektedir (Welton ve Mallan, 1999; Safran ve Ata, 1998). Bu becerilerden ‘kendilerinden önceki kuşakları daha iyi anlama ve takdir etme’ becerisi ise empati ile eşdeğer bir beceridir.

Sözlü tarih, doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak etmiş ya da bir olaya şahitlik eden insanların tecrübelerini doğrudan dinleme şansı bulmuş kişilerden veri elde etme yöntemidir. Sözlü tarih kaydedilmiş rastgele bir görüşme değil belirli bir konunun planlı, yapılandırılmış ya da yarı-yapılandırılmış ve dolaysız bir şekilde işlenmesidir (McAdoo, 1980). McAdoo’nun (1980) da belirttiği gibi sözlü tarih yöntemi kendi içinde birçok aşamadan oluşan ve bir takım hazırlık ve planın gerekli olduğu bir yöntemdir. Araştırmada da öğretim üyesi öğrencilerin ilgi alanlarına göre konularını seçtikten sonra sadece onlara rehberlik etmiştir. Öğretmen adayları görüşme sorularının hazırlanması, görüşme yapacak kişilerin belirlenmesi ve izinlerin alınması, ortamın belirlenmesi, ses kayıt cihazının ve diğer değişkenlerin kontrol edilmesi gibi birçok konuda deneyim kazandıkları

için sorumluluk duygularının arttığını ifade etmişlerdir. Siebörger ve Jacqueline'e (2002) göre de sözlü tarih uygulamalarıyla toplumların anahtar değerlerinden biri olan eleştirel düşünme ve sorumluluk değeri gelişebilir.

Yapılan araştırmada sözlü tarih yöntemini kullanarak öğrenciler "meslekler", "gaziler", "depremzedeler" ve "eski oyunlar" konularında görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Sözlü tarih sanılanın aksine, tarihi kendi içinde bir konu olarak değil bir yöntem ve veri toplama metodolojisi olarak görür (McAdoo, 1980). Bu sebeple sözlü tarihin yelpazesi çok geniştir. Geçmişteki insanların yaşam biçimleri, ev içindeki yaşam, çocukların yaşamı, kadınların yaşamı, eğitim, gelenek ve görenekler, eğlenme biçimleri, bayram kutlamaları, kıtlık, hastalık, doğal afetler, çalışma hayatı gibi konular da sözlü tarihe konu olabilmektedir. Konuların ortak özelliği zaman içindeki değişim ve sürekliliğinin görülebilmeye olanak verebilecek yapıda olması ve günümüz ve geçmişin karşılaştırmasına olanak sağlamasıdır. Bu sebeple yapılan araştırmada gerçekleştirilen görüşme konularının farklı olmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca öğrenciler farklı konularda yaptıkları görüşmeleri sınıfta paylaşarak aynı değişim ve sürekliliğin arkadaşları tarafından da algılanmasına fayda sağlamışlardır.

Araştırmaya genel olarak bakıldığında yapılan sözlü tarih uygulamalarının öğrenciler için sağladığı değerlerin ötesinde öğrenme ortamını zenginleştirdiği ve öğrenci-öğretmen etkileşimini arttırdığı da görülmektedir. Öğrenciler için uygulamalı olarak yapılan bu etkinlikler konuyu daha ilgi çekici hale getirmekte ve zevkli kılmaktadır. Tüm bu getiriler dikkate alınarak araştırmanın sonucuyla ilgili şu önerilere yer verilebilir.

- Öğretmen adaylarının tamamı sözlü tarih yönteminin değer eğitiminde olumlu etkisi olduğunu düşünmektedir. Bu doğrultuda değer eğitiminde sözlü tarih yöntemi bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilir.
- Araştırma sonuçlarına göre sözlü tarih uygulamaları öğrencileri özellikle empati geliştirme ve sorumluluk sahibi olma konularında geliştirmiştir. Bu sebeple temelde bu iki değer uygulamasında sözlü tarih yöntemi kullanılabilir.
- Bu çalışma sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla yapılmıştır. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda katılımcılar öğretmenler içinden seçilebilir.

REFERENCES

- Akbaba, B. and Kılcan, B. (2012). Sözlü Tarih Çalışmalarına Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(1), 1-10.
- Akdoğan, E. M., Boztaş, M. and Koç, Y. (2014). T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Bazı Değerlerin Atasözleri, Deyimler ve Görsel Öğeler İle Öğretimi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 159-176.
- Annells, M. (2006). Triangulation of Qualitative Approaches: Hermeneutical Phenomenology and Grounded Theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56(1), 55-61.
- Ata, B. (2009). Sosyal Bilgiler Ünitesi Kavramı Üzerine Bazı Düşünceler. *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar-1*. R. Turan, A. M Sünbül and H. Akdağ (Ed.), (S. 43-53), Ankara: Pegem A Yayınları.
- Aydın, M. Z., and Gürler, Ş. A. (2014). *Okulda Değerler Eğitimi Yöntemler-Etkinlikler-Kaynaklar*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Bacanlı, H. (2002). *Psikolojik Kavram Analizleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Beldağ, A., and Balcı, M. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sözlü Tarih Yönteminin Kullanımı: Nitel Bir Çalışma. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017(9), 176-189.
- Brady, L. (2011). Teacher Values and Relationship: Factors In Values Education. *Australian Journal of Teacher Education*, 36(2), 56-66.
- Braun, V. and Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*, (3), 77-101.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative Inquiry and Research Desing: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2015). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (M. Bütün & S. B. Demir, çev. ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Demircioğlu, İ. H. (2005). *Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık..
- Demircioğlu, İ. H. and Tokdemir, M. A. (2008). Değerlerin Oluşturulma Sürecinde Tarih Eğitimi: Amaç, İşlev ve İçerik. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(15), 69-88.
- Ersoy, A. (2014). İnternet Kaynaklarından İntihal Yaptığının Farkında Değildim: Bir Olgu Bilim Araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 47-60.
- Fidan, N. K. (2009). Öğretmen Adaylarının Değer Öğretimine İlişkin Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 2(2), 1-18.
- Giorgi, A. (2009). *The Descriptive Phenomenological Method in Psychology: a Modified Husserlian Approach*. Pittsburgh: DuquesneUniversityPress.
- Gömlüksüz, M. (2007). Lise Öğrencilerinin Toplumsal Değerlere İlişkin Tutumları: Elazığ İli Örneği. R. Kaymakcan, S. Kenan, H. Hökelekli, Z. Ş. Aralan and M. Zengin (Ed.) *Değerler ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu Kitabı*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Güçlü, M. (2013). Eğitim Tarihi Araştırmalarında Sözlü Tarih Uygulaması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 100-113.

- Halstead, M. (1996). *Values in Education and Education in Values. Values and Values Education in Schools*. London: The Falmer Press.
- Hamilton, C. (2008). On Being a 'Good' Interviewer: Empathy, Ethics and Politics of Oral History, *Oral History*, 36(2), 35-43.
- Herrmann, G. (2002). A Usable Nostalgia for Spain: Oral History and the Novel, *Journal of Romance Studies*, 2(2), 71-90.
- Hoopes, J. (1979). *Oral history: An introduction for students*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press.
- Hoover, H. (1978). *The Past Before Us Contemporary Historical Writing in the USA*. Edited for the American Historical Association by Michael Kammen Thaca and London: Cornell University Press.
- İncegöl, S. (2010). *Sosyal Bilgiler Dersinde Örnek Bir Sözlü Tarih Uygulaması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kan, Ç. (2010). Sosyal Bilgiler Dersi ve Değerler Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 187, 138-145.
- Kılınc, A. Ç., Kılcan, B. and Çepni, O. (2018). Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programına Katılan Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması Deneyimlerinin İncelenmesi: Fenomenolojik Bir Çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 6(1), 113-132.
- Kirschenbaum, H. (1995). *100 Ways to Enhance Values And Morality In Schools and Youth Settings*. Massachusetts: Allyn&Bacon Company.
- Kyvig, D.E. and Marty, M. A. (2000). *Yanıbaşımızdaki Tarih*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Lee, P. J. and Ashby, R. (2001). Empathy, Perspective Taking and Rational Understanding, O. J. Davis Jr., E. A. Yeager and S. J. Foster (Ed.). *Historical Empathy and Perspective Taking in the Social Studies*, Maryland: Rowman and Littlefield Pub. 21-50.
- Liamputtong, P. (2009). Qualitative Data Analysis: Conceptual and Practical Considerations. *Health Promotion Journal of Australia*, 20(2), 133-139.
- McAdoo, H. (1980). Oral History as a Primary Resource in Educational Research. *The Journal of Negro Education*, 49(4), 414-422.
- Merey, Z., Kuş, Z. and Karatekin, K. (2012). Türkiye ve ABD İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Değerler Eğitimi Açısından Karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(2), (Ek Özel Sayı), 1613-1632.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M. (1996). *Qualitative Data Analysis: A Source Book of New Materials*. Thousand Oaks: Sage.
- Oğuz, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Değerler ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(2), 1309-1325.
- Özden, M., Baştürk, A. U. and Demir, M. (2015). Kopya Çektim, Çünkü...: Bir Olgu Bilim Çalışması. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(4), 57-89.
- Öztürkmen, A. (1998). Sözlü Tarihin Yerel Tarih Araştırmalarına Katkısı. *Yerel Tarih*, 1(1), 12-15.
- Rokeach, M., (1973). *The Nature of Human Values*. New York: The Free Press.

- Safran, M. and Ata, B. (1998). Okul Dışı Tarih Öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(1),87-94.
- Sarı, İ. (2007). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sözlü Tarih Etkinliklerinin Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sieborger, R., and Dean, J. (2002). *Values in a Changing Curriculum. Values in History Teacher Education and Research. History Teacher Education Network in Association with St Martin's College*. Lancaster: Leeds Metropolitan University.
- Somersan, S. (1998). *Sözlü Tarih, Araştırmacılık ve Tarih Yazımına Katılım*. (Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları Sempozyumu). İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı; Etkili Okullar*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Taşkıran, A. (2017). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Öğrencilerinin Başarı Atıfları Üzerine Fenomenolojik Bir İnceleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi-Journal of Qualitative Research in Education*, 5(1), 58-79.
- Thompson, F. (October 1983). Empathy: An Aim and a Skill to be Developed. *Teaching History*, (37), 22-26.
- Thompson, P. (1999). *Geçmişin Sesi: Sözlü Tarih*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Ural, S. (1997). *Bireyin Eğitimi ve Toplumun Eğitimi (Değerler ve Eğitim Arasındaki Mantıksal İlişki)*. Türkiye 2. Eğitim Felsefesi Kongresi Bildiriler Müzakereler: Van Yüzüncü Yıl Yayınları.
- Üçüncü, K. (2011). *Türkiye'de Tarih Yazımı*. V. Engin, A. and Şimşek (Ed.), Sözlü Tarih, İstanbul: Yeditepe.Yayıncılık.
- Welton, D. and Mallan, T. (1999). *Children and Their World: Strategies for Teaching Social Studies*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Yaşaroğlu, C. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal Of Social Science*. (27), 503-515.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler Eğitimine Genel Bir Bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 489-522.
- Yeager, E. A. and Foster, S. J. (2001). Empathy, Perspective Taking and Rational Understanding, O. J. Davis Jr., E. A. Yeager and S. J. Foster (Ed.) *Historical Empathy and Perspective Taking in the Social Studies*, Maryland: Rowman and Littlefield Pub.
- Yıldırım, A., and Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğittir, S. and Kaymakçı, S. (2012). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Uygulama Kılavuzu'nda Yer Alan Etkinliklerin Değer Eğitimi Yaklaşımları Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*,13(2), 49-73.